

درسنامه جامع سالمندشناسی

نویسندگان:

فریده معارفی

کارشناس ارشد پرستاری، مربی دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی جهرم

مریم میرزایی

کارشناس ارشد پرستاری، عضو هیئت علمی گروه پرستاری دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی جهرم

دکتر رسول اسلامی اکبر

دکتری پرستاری، عضو هیئت علمی گروه پرستاری دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی جهرم

سرشناسه	: معارفی، فریده، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: درسنامه جامع سالمندشناسی / نویسندگان فریده معارفی، مریم میرزایی، رسول اسلامی اکبر؛ [با حمایت دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی جهرم].
مشخصات نشر	: شیراز: نشر سیوند، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۰ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۲۰-۲۴-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: پرستاری سالمندان — راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	: Geriatric nursing-- Study and teaching (Higher)
شناسه افزوده	: میرزایی، مریم، ۱۳۶۴ -
شناسه افزوده	: اسلامی اکبر، رسول، ۱۳۵۵ -
شناسه افزوده	: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی جهرم
شناسه افزوده	: Jahrom University of Medical Sciences
رده بندی کنگره	: RC۹۵۴/۶۴۴ ۱۳۹۵
رده بندی دیویی	: ۹۷۰۲ ۱/۶۱۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۵۵۱ ۲۰



شیراز، خیابان قصه‌نشت، کوچه ۸، پلاک ۱
تلفن: ۷۱۳۲۳۶۱۲۲۹ - ۰۹۱۷۱۱۸۲۱۲۱

درسنامه جامع سالمندشناسی

فریده معارفی، مریم میرزایی، دکتر رسول اسلامی اکبر

نوبت و سال چاپ: اول / ۱۳۹۶ / شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۲۰-۲۴-۴

صفحه آرا: اطلس دهقانی / حروف نگار: مهناز آهوان

قیمت: ده هزار تومان

آماده‌سازی پیش از چاپ: مؤسسه‌ی کتاب آرایان پارس

تلفکس: ۰۹۱۷۶۸۸۹۳۲۰ - ۰۷۱۳۲۲۳۱۲۸۰

Printed in the Islamic Republic of Iran- Shiraz

حق چاپ محفوظ است.

مقدمه

سالمندی پدیده‌ای است که در عصر حاضر بیش از پیش مورد توجه جدی قرار گرفته است. کاهش رشد جمعیت در اکثر کشورهای جهان از جمله کشورمان ایران و افزایش امید به زندگی که دو شاخص متأثر از عوامل بهداشتی، فرهنگی و اقتصادی اجتماعی هستند، سالمندی و سالمندان را در اولویت‌های اول برنامه‌ریزان و متولیان جوامع مختلف از جمله مسئولین خدمات سلامت قرار داده است.

با این حال واقعیت این است که انجام هرگونه اقدام اثربخش و کارآمد در جهت ارتقا کیفیت زندگی قشر سالمند و ارتقاء خدمات سلامت به این گروه از جمعیت هر کشور، نیازمند شناخت و کسب دانش کافی در مورد این متلف جسم‌عروال روانی و اجتماعی سالمندان در شرایط‌های طبیعی و غیر طبیعی است که این مهم خود زمینه‌ای را برای ارائه مداخلات مناسب و با کیفیت سلامت مهیا می‌سازد.

اثر حاضر که با همت نویسندگان با استفاده از تجربیات نیز بهره برداری از منابع مختلف اعم از مقالات علمی و پژوهشی کتب و مراجع علمی به منظور اعتبار دیگر تهیه گردیده است، با هدف ایجاد بینش و شناخت همه جانبه از سالمندان و نیز آشنایی با مداخلات مناسب سلامت در اختلالات مرتبط با سالمندی تهیه گردیده است. بدین ترتیب اثر حاضر می‌تواند به عنوان یک منبع قابل اعتماد مورد استفاده دانشجویان مقاطع مختلف رشته‌های علوم پزشکی و نیز کارکنان گروه‌های مختلف تیم سلامت قرار گیرد.

دکتر رسول اسلامی اکبر

فهرست مطالب

مقدمه:

فصل اول: مفهیم و نظریات پرستاری مرتبط با سالمندی..... ۱

مفهوم سالمندی ۳

مروری بر سالمندی ۱۰

مفهوم سن زیستی، روانشناختی، عملکردی و اجتماعی ۱۱

تقسیم بندی سازمان بهداشت جهانی - برپاره سن سالمندی ۱۵

شاخصه‌های هر یک از نظریه‌های سالمندی - مهور مطرح شده ۱۶

اپیدمیولوژی سالمندی در جهان ۲۵

مقایسه کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته در ارتباط با برخی شاخه‌ای جمعیت‌شناسی مطرح شده ۲۸

اپیدمیولوژی سالمندی در ایران ۳۰

وضعیت سلامتی سالمندان ۳۱

مراقبت پرستاری سالمندان ۳۳

فصل دوم: تغییرات جسمی مرتبط با سالمندی..... ۳۵

تغییرات سلولی خاص طی دوران پیری ۳۷

تغییرات وابسته به سن در پوست ۳۹

تغییرات وابسته به سن در دستگاه عضلانی - اسکلتی ۴۴

تغییرات وابسته به سن در دستگاه عصبی ۴۸

تغییرات وابسته به سن در دستگاه عضلانی ۵۱

تغییرات وابسته به سن در چشم ۵۵

تغییرات وابسته به سن در گوش ۶۰

تغییرات وابسته به سن در حس چشایی ۶۲

تغییرات وابسته به سن در دستگاه قلبی - عروقی ۶۳

۶۷	تغییرات وابسته به سن در دستگاه ایمنی
۷۰	تغییرات وابسته به سن در دستگاه تنفسی
۷۶	تغییرات وابسته به سن در دستگاه کلیه و مجاری ادراری
۷۹	تغییرات وابسته به سن در دستگاه تناسلی
۸۳	تغییرات وابسته به سن در غدد درون ریز
۸۵	فصل سوم: تغییرات روانی و شناختی مرتبط با سالمندی
۸۷	حافظه و شناخت در سالمندی
۸۹	بررسی مغز در اتوپیسی
۹۲	تغییرات درون لولی در سالمندی
۹۶	تغییرات در سیستم نوروترانسمیترها
۱۰۰	تغییرات عروقی مغز در سالمندی
۱۰۲	تغییرات عملکردی مغز در سالمندی
۱۰۴	اختلالات حافظه و شناختی
۱۰۷	فصل چهارم: سندرم‌های فراموشی در سالمندی
۱۰۹	مشکلات رایج سلامتی سالمندان
۱۱۱	افزایش حساسیت نسبت به عفونت
۱۱۳	تغییر در پاسخ‌های تب و درد
۱۱۴	تغییر در اثرات عاطفی بیماری‌ها
۱۱۵	تغییر در پاسخ‌های عمومی
۱۱۶	ناتوانی در حرکت
۱۱۷	زمین خوردن
۱۲۰	فشارخون
۱۲۲	سرگیجه
۱۲۴	اختلالات ادراری
۱۲۷	یبوست
۱۲۹	اختلالات خواب
۱۳۱	دمانس
۱۳۳	افسردگی
۱۳۵	اختلالات جنسی
۱۳۶	دیابت

۱۳۷		ماکولایاتی وابسته به سن
۱۳۹		فصل پنجم: تغییرات اجتماعی مرتبط با سالمندی
۱۴۱		انواع مراقبت و خدمات درمانی برای سالمندان
۱۴۷		مراکز ارائه خدمات به سالمندان
۱۵۸		مزایا و معایب واگذاری سالمند به خانه سالمندان (آسایشگاه‌ها و مراکز نگهداری)
۱۶۱		آسایشگاه از دیدگاه سالمندان
۱۶۲		سیاست‌های بهداشتی و ارتقای سلامت
۱۶۴		خدمات توانبخشی ویژه سالمندان
۱۶۶		برنامه خدمات توانبخشی
۱۶۸		خدمات حمایتی در منزل ویژه سالمندان
۱۷۰		اهمیت و جایگاه خانواده در مراقبت از سالمندان
۱۷۴		خدمات مراقبت سال‌مدی در کشورهای توسعه یافته
۱۷۶		جوامع مراقبت‌های متاوربازنشستگاه
۱۷۷		موارد اخلاقی و قانونی مؤثر بر سالمندان
۱۸۱		منابع